Ο "ΝΟΥΜΑΣ,,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα Δρ. 5.— Γιὰ τὶς Ἐπαρχίες δρ.

Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 10.

Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τρίμηνες (2 δρ. τὴν τριμηνία) συντρομές.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητὴς ἂ δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συντρομή του.

10 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 10

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμᾶ πουλιοῦνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιόσκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἐθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιόδρομου (Ἀκαδημία), Βουλή, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδερόδρομου Ὁμόνοια), στὸ κιόσκι Γιαννοπούλου (Χαυτεῖα), στα βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλή).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουξῆ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Δεμένα χέρια—Ἡ ἀλλαγή—Ἕνα δημοψήφισμα—Ἡ ἠθικὴ τοῦ τύπου.

ΔΕ μᾶς τἄδεσε τὰ χέρια ἡ Εὐρώπη στὸ Κρητικὸ ζήτημα, κι ἂς μὴ στενοχωριοῦνται οἱ πατριῶτες. Τὰ χέρια τὰ δέσαμε μοναχοί μας καὶ τὸ μούδιασμα ποὺ μᾶς εἶχε πιάσει ὅλους, ὄχι μούδιασμα φόβου, μὰ συναίστησης τῆς ἀδυναμίας μας, δὲν εἶναι καμιὰ ἀνάγκη νὰ τρέχουμε στὶς Εὐρωπαϊκὲς Αὐλὲς νὰν τὸ ζητάμε. Βρίσκεται πολὺ κοντά μας, βρίσκεται μέσα μας, βρίσκεται στὴ δουλιὰ ποὺ κάμαμε ἀπὸ τὰ 97 ἴσαμε σήμερα—μιὰ τεράστια δουλιὰ ποὺ ἰσοδυναμεῖ μ' ἕνα τεράστιο μηδενικό. Σήμερα τὸ νιώσαμε πιὰ γιὰ καλὰ πώς, καθὼς πάμε, ἀδύνατο νὰ διαφεντέψουμε ἀπέναντι ὁποιουνάναι ἐξωτερικοῦ ὀχτροῦ τὸ δίκιο μας. Τὸ νιώσαμε. Νιώσαμε τὴν ἀνημποριά μας. Κι αὐτὸ ἀντὶ νὰ μᾶς ἀπελπίζει, πρέπει ἴσια ἴσια νὰ μᾶς γιομίζει ἐλπίδες. Μιὰ καὶ νιώσει κανεὶς τὴν ἀνημποριά του φροντίζει νὰποχτήσει δύναμη ἢ τινάζει τὰ μυαλά του στὸν ἀέρα—ἂν ἔχει φιλότιμο. Καὶ μεῖς σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο φτάσαμε. Ἢ νἀλλάξουμε μυαλὰ καὶ νὰ γεννοῦμε ἀθρῶποι ἢ νὰ στείλουμε κατὰ διαόλου τοῦτο τὸ σαραβαλοκράτος ποὺ λέγεται Ρωμαϊκο.

Εἶναι ἀναντρο κ' εἶναι ἄτιμο νὰ διατηροῦμε ἕνα Κράτος μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ δέχεται σβερκιὲς ἀπὸ τοὺς Σεφκέτηδες.

*

ΜΑ τί εἶδος ἀλλαγὴ νὰ χρειάζεται; Νά, ὁ κάμπος. Ἀλλαγὴ ὅλοι φωνάζουμε, μὰ καὶ δῶ, σὰν καὶ πάντα, ξεφουρνίσαμε μιὰ λέξη κι ἀναπαύομαστε πάνου στὸ μεγάλο μας αὐτὸ κατόρθωμα. Ὁ «Νουμᾶς» τὸ κοπανάει ἑφτὰ χρόνια τώρα καὶ τὸ ξαναφωνάζει καὶ σήμερα. Ὅσο τὰ σκολειά μας μὲ τὸ ἀπαίσιο παιδευτικό τους σύστημα θὰ ξακολουθᾶνε νὰ ρήχνουνε στὴν κοινωνία μέσα μουδιασμένα μυαλὰ κι ἀδύναμες ψυχές, καμιὰν ἀλλαγὴ μὴν καρτερᾶτε. Τὰ ἴδια καὶ χειρότερα κάθε φορὰ θὰ παθαίνουμε. Πρέπει νἀλλάξει τὸ μυαλό μας, νἀλλάξει κ' ἡ ψυχή μας—καὶ τὴν ἀλλαγὴ αὐτὴ θὰν τὴ φέρει μοναχὰ μιὰ ἐπανάσταση, ἂς εἶναι καὶ εἰρηνική, καθὼς τὴ βαγγελίζει ἡ «Ἀκρόπολη», μὰ πάντα νἄναι ἐπανάσταση ποὺ πρῶτα πρῶτα νὰ ξεθεμελιώσει τὰ σημερνὰ σκολειά.

Οἱ Γερμανοὶ παινευτήκανε πὼς τὰ Γερμ. σκολειὰ τοὺς ἑτοιμάσανε τοὺς νικητὲς τοῦ 1870. Κι ὁ δικός μας ὁ κ. Στάης φαφλατάρισε τὶς προάλλες στὸ Βόλο πὼς καὶ τὰ δικά μας τὰ σκολειά, μάτια μου, θὰ τοιμάσουνε σὲ δέκα χρόνια δὲν ξέρουμε πόσες χιλιάδες Τουρκοφάγους καὶ Βουργαροφάγους !! Καὶ τἄχαψε τἀνόητα αὐτὰ λόγια τὸ Ρωμαΐικο, ποὺ ἐπιτέλους εἴτανε καιρὸς πιὰ νἀνοίξει τὰ στραβά του καὶ νὰ δεῖ τί τοῦ τοιμάσανε ἴσαμε τώρα τὰ περίφημα αὐτὰ σκολειὰ τοῦ κὺρ Στάη.

Κι ὀνειρευόμαστε ΑΛΛΑΓΗ, ποὺ νὰ μὴ βασκαθοῦμε !

*

ΟΣΟ κι ἂν εἶναι κάπως πενταρολογικὸ στὸ βάθος τὸ δημοψήφισμα τοῦ «Χρόνου» γιὰ τὸν κ. Βενιζέλο, πάντα βγαίνει καὶ κάτι καλὸ ἀπ' αὐτό. Ὁ «Χρόνος» ζήτησε ἀπὸ τοὺς ἀναγνῶστες του νὰ τοῦ ποῦνε ποιὰ ἰδέα ἔχουνε γιὰ τὸν κ. Βενιζέλο κι ἂ θὰ θέλανε μιὰ μέρα νὰ κυβερνηθεῖ ἡ χώρα μας ἀπ' αὐτόν. Ὅλοι μὲ ναὶ ἀπαντήσανε στὸ ρώτημά του. Κι αὐτὸ φανερώνει ὄχι μοναχὰ πὼς ἡ ξεχωριστὴ πολιτικὴ ἀξία τοῦ κ. Βενιζέλου ἀρχίζει σιγὰ σιγὰ νὰ ἐπιβάλλεται σ' ἀλάκαιρη τὴ Ρωμιοσύνη, μὰ καὶ πὼς ὅλοι μας ἔχουμε ἀπελπιστεῖ ἀπὸ τοὺς ρουτινιέρηδες τολιτικούς μας καὶ ζητάμε μὲ τὸ κερὶ καινούριους.

Ἡ δική μας ἡ πεποίθηση εἶναι πὼς μιὰ μέρα ἡ Κρήτη, μαζὶ μὲ τἄλλα τὰ καλὰ ποὺ θὰ μᾶς φέρει, θὰ μᾶς δώσει καὶ τὸν πολιτικὸ ἀρχηγὸ ποὺ καιροὺς καὶ χρόνια τώρα σὰ Μεσσία τὸν καρτεροῦμε.

*

ΕΧΟΥΜΕ τύπο ἠθικό, κι αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰν τἀρνηθεῖ κανείς. Καὶ νά, καὶ ἡ ἀπόδειξη. Ἀνακαλύφτηκε κάπιο βρωμερὸ σκάνταλο καὶ μιὰ δυὸ φημερίδες—γιὰ τὴν ἠθικὴ πάντα κι ὄχι γιὰ τὴν πενταρα—πρὶν ἀκόμα γίνει ἀνάκριση καὶ πρὶν ἀποδειχτεῖ ἡ ἀλήθεια, γράψανε φαρδιὰ καὶ μὲ ὀνόματα τὸ σκάνταλο. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι πὼς τὴν ἴδια μέρα ποὺ δημοσιευτήκανε αὐτά, τίναξε ἕνας συνταγματάρχης τὰ μυαλά του στὸν ἀέρα.

Θὰ μᾶς πεῖτε : Ὁ τύπος τέτιος πρέπει νἄναι· νὰν τὰ γράφει ὅλα· νὰ μὴ λογαριάζει πρόσωπα· νὰ μὴ λυπάται τίποτα. Αὐστηρὸς κι ἀσυγκίνητος καὶ λευτερόστομος σὲ ὅλα καὶ γιὰ ὅλα.

Ναί. Τέτιος πρέπει νἄναι ὁ τύπος. Μὰ ὅταν ξέρουμε πὼς ὁ τύπος αὐτὸς ὁ καμαρωμένος σκεπάζει τόσα καὶ τόσα, γιὰ διάφορους λόγους ποὺ ὅλοι τοὺς ξέρουμε, δὲν ἀξίζει νὰ συγκινιούμαστε γιὰ τὸ προχτεσινὸ θῦμα τῆς πενταρολόγας ἠθικῆς του ;

ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Τὸ διαλαλοῦν τὰ σήμαντρα καὶ οἱ μάβρες οἱ κομπάνες
Ἀχόσυρτα, βαριά, βαριά, σὰν τὶς μοιρολογίστρες :
—«Κλάψετε τὴν Ἁγιὰ Σοφιά, τὸ μέγα μοναστήρι
Ποὺ εἶχε τὶς πόρτες τὶς χρυσές, καὶ τὰ ἀργυρὰ κατώφλια,
Σαράντα ψάλτες ψέλνανε, χίλιοι καλοναρχοῦσαν
Καὶ τρεῖς χιλιάδες φύλαγαν τὴν Ἅγια Τράπεζά της,
Ζερβὰ στεκούνταν ὁ βασιλιάς, δεξὰ ὁ Πατριάρχης
Στὴ μέση καὶ ἡ βασίλισσα μὲ τὶς βασιλοποῦλες.
Καὶ τώρα στέκει, καρτερᾶ σὰν καταφρονεμένη.
—Πάφτε, καμπάνες, τὴ βοή, σήμαντρα, σταματᾶτε
Θέλω στὸν κόσμο νὰ τὸ πῶ, τὸν κόσμο νὰ ρωτήσω
Μὴ βρίσκεται πιὸ ἄμοιρη, πὸ μένα γεννημένη.
—Μηδὲ στὸν κόσμο βρίσκεται, μηδὲ μέσα στὸν Ἅδη.
—Κλάψετε τὴν Ἁγιὰ Σοφιά, τὸ μέγα μοναστήρι,
Ποὺ εἶχε τὶς πόρτες τὶς χρυσὲς καὶ τὰ ἀργυρὰ κατώφλια.
—Πάφτε, καμπάνες, τὴ βοή, σήμαντρα, σταματᾶτε,
Θέλω νὰ κλάψω νὰ ἀκουστεῖ σὲ ὅλη τὴν Οἰκουμένη
Καὶ τὰ δάκρια μου νὰ γενοῦν πυρόκαφτο ποτάμι
Νὰ πέσω μέσα νὰ καῶ, νὰ ἀλληλοξεχαστοῦμε.

Πόλη, 1907.

Θ. ΚΑΤΡΑΠΑΝΗΣ

Ἡ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν Υ. προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, *Βιομηχανικὴ καὶ Ἐμπορικὴ Ἀκαδημία δηλοῖ*, ὅτι τὰ μαθήματα τῶν σχολῶν αὐτῆς *(Γεωργικῆς, Βιομηχανικῆς, Ἐμπορικῆς, Μηχανουργικῆς, Ἀρχιτεκτονικῆς)*, ἄρχονται τῇ 15ῃ Σεπτεμβρίου, αἱ δὲ ἐγγραφαὶ ἀπὸ τῆς 20ῆς Αὐγούστου. Πρόγραμμα ἀποστέλλεται δωρεὰν εἰς τοὺς αἰτοῦντας.

κ' ἡ ἔχτη εἶδε τὸ χρυσόνειρο
στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ χάρου.
Ἔκλαψε ἡ μάννα θλιβερὴ
τὴ μαύρη της τὴ μοῖρα.
Μὰ ἡ στερνὴ ποὺ τραγουδοῦσε,
μόνο γιὰ νὰ τραγουδᾷ,
γιὰ νὰ τραγουδᾷ μονάχα,
εἶχε τὴ μοῖρα τὴ χρυσή.

(Χαμηλώνει τὴ φωνή, τὴν κάνει μυστικὴ καὶ ἀπόμακρη.)

Οἱ σειρῆνες τοῦ γιαλοῦ
τὴ θελῆσαν γι' ἀδερφή.

(Διακοπή.)

ΣΥΛΒΙΑ. Εἶναι λοιπὸν ἀλήθεια πὼς μιλᾷς μὲ τὶς σειρῆνες ;

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ *(βάζοντας τὸ δάχτυλο στὸ στόμα της.)* Μὴ μὲ ρωτᾷς !

ΣΥΛΒΙΑ. Εἶν' ἀλήθεια πὼς κανεὶς δὲν ξέρει ποῦ κοιμᾶσαι τὴ νύχτα ;

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ *(μὲ τὴν ἴδια τὴ χειρονομία.)* Μὴ μὲ ρωτᾷς !

ΣΥΛΒΙΑ. Θέλεις νὰ σοῦ δίνω ἄσυλο, ἐδῶ στὸ σπίτι ;

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ *(κυττάζοντάς την καλὰ στὸ πρόσωπο, σὰ νὰ μὴν εἶχε ἀκούσει τὴν ἐρώτηση.)* Ἔχεις θλιμμένα τὰ μάτια. Δὲν ἤξερα τί εἴτανε ὁ πόνος μου, ἅμα μὲ κυττοῦσες. Τώρα τὸ βλέπω : ἔχεις στὰ μάτια μιὰ μεγάλη λύπη. Κάποιος σοῦ πέθανε.

ΣΥΛΒΙΑ. Ἐσὺ μονάχα θὰ μὲ παρηγορήσῃς.

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ. Ποιός σοῦ πέθανε ;

ΣΥΛΒΙΑ. Μὴ μὲ ρωτᾷς !

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ. Τώρα σὲ βλέπω : δὲν εἶσαι πιὰ σὰν πρῶτα. Πῆγε ὁ νοῦς μου σ' ἕνα χελιδόνι τἀλλουνοῦ Σεττέβρη, ποὺ δὲν εἶχε πιὰ τὰ μεγάλα του φτερὰ καὶ κόντευε νὰ πνιγῇ στὴ θάλασσα. Τί σοῦ κάμανε ; Κἄτι κακὸ σοῦχουνε καμωμένα.

ΣΥΛΒΙΑ. Μὴ μὲ ρωτᾷς ! *(Ἄθελα κρύβει στὶς δίπλες τοῦ φορέματος τὰ κουλλόχερά της μ' ἕνα θλιβερὸ κίνημα ποὺ δὲν ξεφεύγει τὴν προσοχὴ τοῦ πλάσματος τοῦ γοητευτικοῦ. Καὶ αὐτό, ξαφνικά, σὰν ἐξεπίτηδες, ἀφήνει τὴν ἄκρα τῆς ποδιᾶς, ὥστε ὁ μικρός του θαλασσινὸς θησαυρὸς πέφτει καὶ σκορπίζεται στὸ ἔδαφος.)*

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ *(σκύβοντας καὶ διαλέγοντας.)* Θέλεις ἕνα ἄστρο ; ἕνα ὡραῖο ; πιό μεγάλο κι ἀπόνα χέρι ; Κύττα ! *(Δείχνει στὴ μισερὴ ἕνα μεγάλον ἀστερία μὲ πέντε ἀχτῖνες.)*

— Πάρε το ! Σοῦ τὸ χαρίζω !

(Ἡ μισερὴ κουνᾷ τὴν κεφαλὴ μὲ ἀρνητικὸ τρόπο, σφίγγοντας τὰ χείλη, ὡς γιὰ νὰ σπρώξῃ κάτω τὸν κόμπο ποὺ τῆς κλείνει τὸ λαιμό.)

— Δὲν μπορεῖς ; Ἔχεις τὰ χέρια σου ἄρρωστα ; δεμένα ;

(Ἡ μισερὴ κάνει ναὶ μὲ τὴν κεφαλή. Τὰ λόγια τῆς ἄλλης γίνουνται τρεμουλιαστὰ ἀπὸ τὴ συμπόνεση.)

— Ἔπεσες στὴ φωτιά ; σοῦ καήκανε ; Σοῦ πονᾶνε ἀκόμα ; ἢ κοντεύουνε νὰ γιατρευτοῦνε ;

ΣΥΛΒΙΑ *(μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ μόλις ἀκούεται.)* Δὲν τἄχω πιά.

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ *(καθὼς σηκώνεται τρομαγμένη.)* Δὲν τἄχεις πιά ! Σοῦ τὰ κόψανε ; Εἶσαι κουλλή ;

(Ἡ μισερὴ κάνει ναὶ μὲ τὴν κεφαλή, φοβερὰ χλωμή. Ἡ ἄλλη ἀνατριχιάζει ἀπὸ τὴ λύπη.)

— Ὄχι, ὄχι, ὄχι ! Δὲν εἶν' ἀλήθεια.

(Κρατεῖ τὰ μάτια της στυλωμένα πρὸς τὶς δίπλες τοῦ φορέματος ὅπου ἡ μισερὴ κρύβει τὰ κουλλόχερά της.)

— Πές μου πὼς δὲν εἶν' ἀλήθεια.

ΣΥΛΒΙΑ. Δὲν τἄχω πιά.